

КОНСУЛЬТАЦІЯ

**«АРТИКУЛЯЦІЙНА ГІМНАСТИКА ЯК ЗАПОРУКА ПРАВИЛЬНОЇ
ТА ЧІТКОЇ ЗВКУКОВИМОВИ»**

Вчитель-логопед
Яковлева Жанна Володимирівна

Артикуляційна гімнастика- система вправ для органів мовленнєвого апарату, що сприяє розвитку дикції. Артикуляційна гімнастика допомагає поліпшити рухливість органів артикуляційного апарату, збільшити обсяг, силу рухів, а також виробити точність і диференціацію артикуляційних поз.

Для формування правильної та чіткої звуковимови необхідно виконувати артикуляційні вправи. Вони сприятимуть виробленню точних координованих рухів органів артикуляції, допоможуть попередити мовленнєві порушення або подолати мовленнєві вади, що вже існують.

Мовленнєвий (артикуляційний) апарат, за допомогою якого ми розмовляємо, складається з трьох відділів:

*** Дихальні м'язи.

Для правильного мовлення необхідне діафрагмальне (черевне) дихання. Логопеди рекомендують дихати «животиком». Якщо дитина дихає за допомогою грудного відділу, це завжди утруднює мовлення. Сформувані мовленнєве дихання допоможуть дихальні вправи.

*** Голосові зв'язки.

Вони розміщені у глотці. Вібрація голосових зв'язок створює звук голосу, необхідний для вимови голосних та дзвінких приголосних звуків.

*** Власне органи мовлення.

Вони розміщені у роті. До основних органів мовлення належать: губи, зуби, нижня щелепа, альвеоли (горбки за верхніми зубами), тверде піднебіння, м'яке піднебіння, маленький язичок.

Головним органом мовлення є язик. Він поділяється на передню, середню, задню частини, корінь язика та кінчик язика. Середню частину язика ще називають його спинкою.

Для того, щоб у дитини сформувалась нормативна вимова звуків, у неї повинен бути правильний прикус. При правильному прикусі зімкнені зуби (зімкненими повинні бути саме корінні зуби) мають такий вигляд: верхні різці знаходяться трохи попереду нижніх, певними чином перекриваючи їх. За верхніми різцями знаходяться два виступаючих ребристих горбки- це альвеоли. Вони також приймають участь у творенні звуків. За альвеолами починається тверде піднебіння, яке тягнеться вглибину ротової порожнини і закінчується м'яким піднебінням. На кінці м'якого піднебіння знаходиться м'який язичок, вібрація якого формує грасуючий («французький») звук [r], від якого його «власники» так хочуть позбавитись.

Обстежте з дитиною органи мовлення перед дзеркалом. Для того, щоб дитина краще відчула розташування органів артикуляційного апарату, дозвольте їй торкатись їх пальцями. Особливо тих, які важко розгледіти.

Підготувати дитину до оволодіння правильною звуковимовою допоможуть спеціальні логопедичні артикуляційні вправи. Вони необхідні для засвоєння та закріплення певних положень губ та язика, які є різними, в залежності від вимови того чи іншого звука.

Виконувати артикуляційні вправи потрібно систематично, лише тоді можна досягнути бажаного результату.

Основні правила артикуляційної гімнастики

1. Заняття має проводитись щоденно протягом 10- 15 хвилин.
2. Кожну вправу необхідно повторити 5- 10 разів.
3. Наприкінці кожної вправи органи мовленнєвого апарату повинні повернутись у вихідне положення, а потім- у стан спокою.
4. Кожну вправу слід виконувати повільно, чітко, ритмічно, рахуючи подумки (за необхідності дорослий може рахувати вголос).
5. Використовуючи дзеркало, потрібно слідкувати за тим, щоб у дитини працювали лише ті м'язи, які тренуються у даній вправі. Шия та плечі не повинні напружуватись.
6. Під час виконання вправ можна використовувати свою долоню та долоню дитини для імітації рухів язика.
7. Артикуляційна гімнастика не повинна набридати дитині та спричиняти її перевтому.

Під час виконання артикуляційних вправ для язика обов'язково слідкуйте за тим, щоб м'язи обличчя дитини були розслабленими, губи не округлювалися і не згорталися всередину рота, рухався тільки язик, а нижня щелепа залишалась нерухомою.

